

**Fremtidssikring af
grundvandet til**

**Pedersker
og
Sømarken
Vandværker**

BORNHOLMS
R E G I O N S K O M M U N E

 Teknik & Miljø

Titel

Fremtidssikring af grundvandet til Pedersker og Sømarken Vandværker
Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse efter vandforsyningsloven

Udgiver

Bornholms Regionskommune (BRK),
Teknik & Miljø, Skovløkken 4, Tejn,
3770 Allinge

Udgivelsesår

2009

Arbejdsgruppe

Planen er udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af:

Bernt Munch, Pedersker vv (fmd)
Arne Espersen, Pedersker vv (driftsl.)
Trygve S. Lund, Sømarken vv (fmd)
Jens Hjorth Jensen, Sømarken vv
Eivind Hansen, Sømarken vv (driftsl.)
Kirsten Harboe, husejer
Solveig Nielsen, Husejer
Kurt Jørgensen, husejer
Flemming Frederiksen, husejer
Margit Kamprad, husejer
Steffen Munch, landmand
Hans Ole Bech, BRK, Teknik & Miljø
Jørgen Jespersen, BRK, Teknik & Miljø

Redigeret af

Jørgen Jespersen og
Jan T. van Gilse

Layout og fotos

BRK
GEUS (forsidefoto)

Kortmateriale

Copyright Kort & Matrikelstyrelsen,
COWI og BRK

Forord

Målet med denne indsatsplan er langsigtet beskyttelse af grundvandet der indvindes til Pedersker Vandværk og Sømarken Vandværk.

De to vandværker er begge private og drives på andelsbasis (amba). De indvinder henholdsvis ca 19.000 og ca 57.000 m³ om året (2006). Forsyningsområderne er på henholdsvis 3,3 km² og 13,0 km², dvs. tilsammen knap 3 % af Bornholms areal.

Indsatsplanen bygger på den særlige grundvandskortlægning som regionskommunen gennemførte i 2005-2006 for vandværkerne på Sydbornholm. Kortlægningen er afrapporteret af NIRAS A/S, som nævnt i referencelisten. Afsnit 2 i denne pjece giver et kort resumé af kortlægningens resultater.

Planen er udarbejdet efter reglerne i miljøministeriets bekendtgørelse om indsatsplaner.

Alle grundejere og beboere i de i afsnit 1 omtalte "nærområder" blev inviteret til et orienteringsmøde d. 15. januar 2008. Her blev der nedsat én arbejdsgruppe (se margin) som har udarbejdet denne fælles indsatsplan for begge vandværker.

Et forslag til indsatsplan har været udsendt i 12 ugers offentlig høring i sommeren 2008. Under offentlighedsperioden indkom der ingen indsigelser eller ændringsforslag. Men pga. nye modelberegninger er et af de oprindelige nærområder taget ud af planen, se afsnit 1.

Kommunalbestyrelsen har d. 19. februar 2009 efter indstilling fra arbejdsgruppen vedtaget planen med den nævnte ændring.

Sømarken Vandværk vil senest to år efter planens vedtagelse i kommunalbestyrelsen indkalde arbejdsgruppen for at drøfte om der er behov for justeringer i planen.

Bevar det rene vand

I Danmark betragter vi rent drikkevand som en selvfølge. Vi åbner bare for vandhanen.

De fleste steder hentes drikkevandet op af undergrunden og gennemgår en simpel filtrering. Enkelt og billigt. Vi behøver ikke dyre vandfabrikker i Danmark.

Det er et unikt gode, som vi skal passe på.

Derfor har vi lavet denne plan. Her kan du se hvad vandværket, erhvervslivet og du selv som borger kan gøre for at bidrage til fortsat rent drikkevand i Pedersker og Sømarken.

Indholdsfortegnelse

Forord	2
1. Hvilke arealer omfatter planen?	4
2. Grundvandskortlægningens resultater	6
3. Planens indhold	12
- indsats 1-2 om om landbrugsdrift	12
- indsats 3-4 om Pedersker by mm.....	14
- indsats 5-7 om vandværksdrift	16
- indsats 8-9 om private brønde, borer mm.....	18
4. Afslutning.....	20
Referenceliste	21

1. Hvilke arealer omfatter planen?

Pedersker Vandværk, der primært forsynes Pedersker by, har én kildeplads med én boring, beliggende ved selve vandværket midt i Pedersker by. Vandværket påtænker at etablere en ny boring i Lynggårdsskoven nord for byen, i et område, hvor også Bornholms Forsyning, som driver Smålyngsværket, påtænker en ny boring.

Sømarken Vandværk, der primært forsyner sommerhusområderne i Sømarken, har 3 kildepladser:

Trekanten, med 2 aktive boringer umiddelbart syd for Pedersker by med indvinding fra det samme grundvandsmagasin som Pedersker Vandværk. De to kildepladser behandles derfor i det følgende som een kildeplads, Pedersker/Trekanten.

Ved vandværket, med 2 boringer nær selve vandværket ved Bonaveddevejen og

Mosen, med én boring nord for Strandvejen øst for Baunevej.

Vandværkerne er ledningsmæssigt forbundne indbyrdes og med nabovandværkerne Smålyng Vandværk og Strandmarken Vandværk til brug i nødsituationer mm.

Den nordlige del af nærområdet til kildepladsen Pedersker/Trekanten indgår ikke i denne indsatsplan, men i stedet i indsatsplanen for Smålyngsværket, som udarbejdes parallelt med den foreliggende plan.

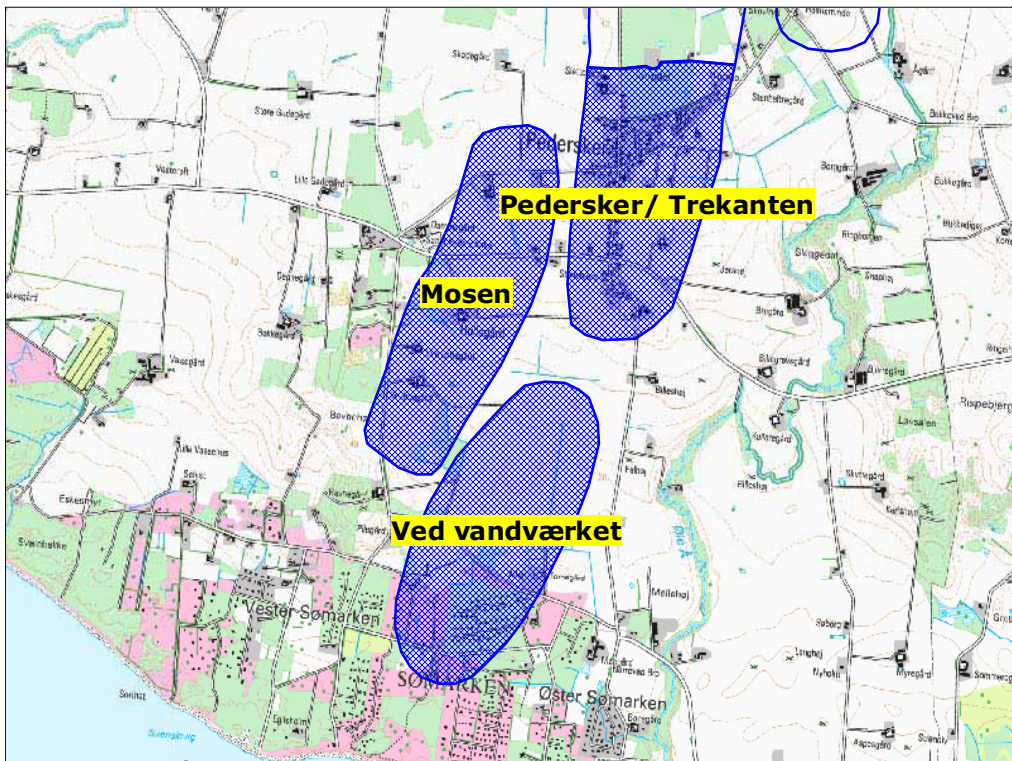
Udover de nævnte 3 nærområder indeholdt det oprindelige planforslag et 4. nærområde til en planlagt boring ved Lille Gadegård for Sømarken Vandværk. Nye modelberegninger har siden vist at nærområdet skal være større. Derfor er det udtaget af denne plan. Der vil snarest blive udarbejdet en særlig indsatsplan for det "rigtige" nærområde.

På de følgende sider er en gennemgang af grundvandskortlægningens resultater med hovedvægt på grundvandets sårbarhed i nærområderne.

NÆROMRÅDER – hvad er det ?

På kortet nedenfor er vist de såkaldte "nærområder" til de enkelte kildepladser. Det er den del af oplandet hvor grundvandet er mindre end 30 år undervejs til borerne ifølge de modelberegninger der er lavet som led i grundvandskortlægningen. Størstedelen af det vand der pumpes op fra en boring, kommer fra nærområdet. Det vand som boringen trækker fra resten af oplandet (uden for nærområdet), vil have lang transportvej og -tid. Derfor vil evt. uønskede stoffer i vandet oftest være enten nedbrudt eller fortyndet tilstrækkeligt, inden vandet når frem til boringen. Det er begrundelsen for at denne indsatsplan kun omhandler de arealer, der ligger i nærområderne.

Modelberegningerne er det bedst mulige bud på en beskrivelse af virkeligheden ud fra den foreliggende viden. Men da der i sagens natur er en vis usikkerhed ved sådanne beregninger, har arbejdsgruppen set på om der skulle være anlæg eller aktiviteter i en randzone på ca.100 m omkring nærområderne som evt. bør inddrages i planlægningen.

2. Grundvandskortlægningens resultater

Kildeplads 1, Pedersker/Trekanten

Pederskers boring (DGU nr 247.98) fra 1949 er 60 m dyb med indvinding fra Grønne Skifre; boringens forerør går kun 2,4 m under terræn.

Sømarken har 2 boringer ved Trekanten (247.437 og 247.460) etableret i 1979 og 1982; de er henholdsvis 96 og 77 m dybe og indvinder også fra de Grønne Skifre. Boringerne er de mest ydende til vandværket, med 30-35.000 m³ årligt. Forerør er ført henholdsvis 9,5 og 7 m under terræn.

Det fælles nærområde omfatter 88 ha med Pedersker by og omkringliggende landbrugsområde; en mindre del er skovdækket. Der er kun én aktiv landbrugsbedrift (Slettegård) inden for nærområdet. Der er en enkelt mindre håndværksvirksomhed i byen. Kloakledning til renseanlæg løber gennem området.

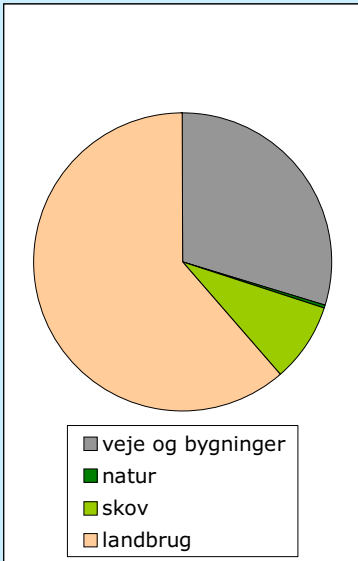
Boringerne er ret dårligt beskyttet, da der er mindre end 2,5-5 m lerlagsdække over de Grønne Skifre. Boringerne står frit i skiferen og indstrømningen til boringerne er ujævnt fordelt, men en stor del sker i en dybde af 40-50 m; blandingsvandet er tidsbestemt til midten af 1940erne.

Der er målt et beskedent nitratindhold i boringerne, formentlig på grund af tilstrømning af overfladenært grundvand. Det vurderes ikke at der er risiko for markant stigning i nitratindholdet.

Boringerne ved Trekanten har forhøjet sulfatindhold, formentlig som følge af den sænkning af grundvandsspejlet, som selve indvindingen forårsager. Men det vurderes ikke at kunne give vandværkerne problemer.

I nogle af boringerne er der et lille indhold af nikkel, nok som følge af grundvandssænkning og der er desuden i alle boringer et forhøjet

*) DGU nr. henviser til databasen over boringer som Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser vedligeholder.

Arealanvendelse i nærområde til kildeplads 1, Pedersker/trekanten

Luftfoto med nærområde for kildeplads 1, Pedersker/Trekanten, indvindingsboringerne og 300 m-zonen omkring boringerne (indsats 8 og 9)

bor-indhold som skyldes naturlige geologiske forhold; vandværket skal have opmærksomheden rettet på disse forhold; det kan blive nødvendigt med opblanding med andet grundvand eller etablering af nye borer (som jo planlægges hos begge vandværker).

I Pederskers boring er målt små koncentrationer af BAM, hvilket kan skyldes terrænnær indstrømning kombineret med at en stor del af nærområdet er bebygget område. BAM er et nedbrydningsprodukt efter ukrudtmidlet Prefix eller Casoron.

Alle borerne i området er - som de fleste vandværksboringer på Bornholm - sårbare over for større spild af pesticider, olieprodukter og klorerede opløsningsmidler.

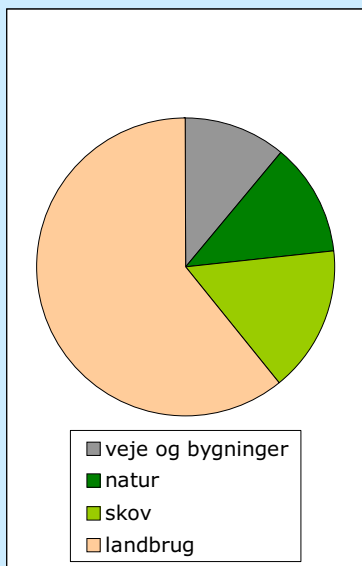
Kildeplads 2. Ved vandværket

Her er 2 borer (248.26 og 248.36) fra 1965 og 1969. De yder tilsammen 10-15.000 m³ årligt. De indvinder fra Silur-skifre og er henholdsvis 68 og 147 m dybe. Forerør er ført henholdsvis 24 m og 20 m under terrænen.

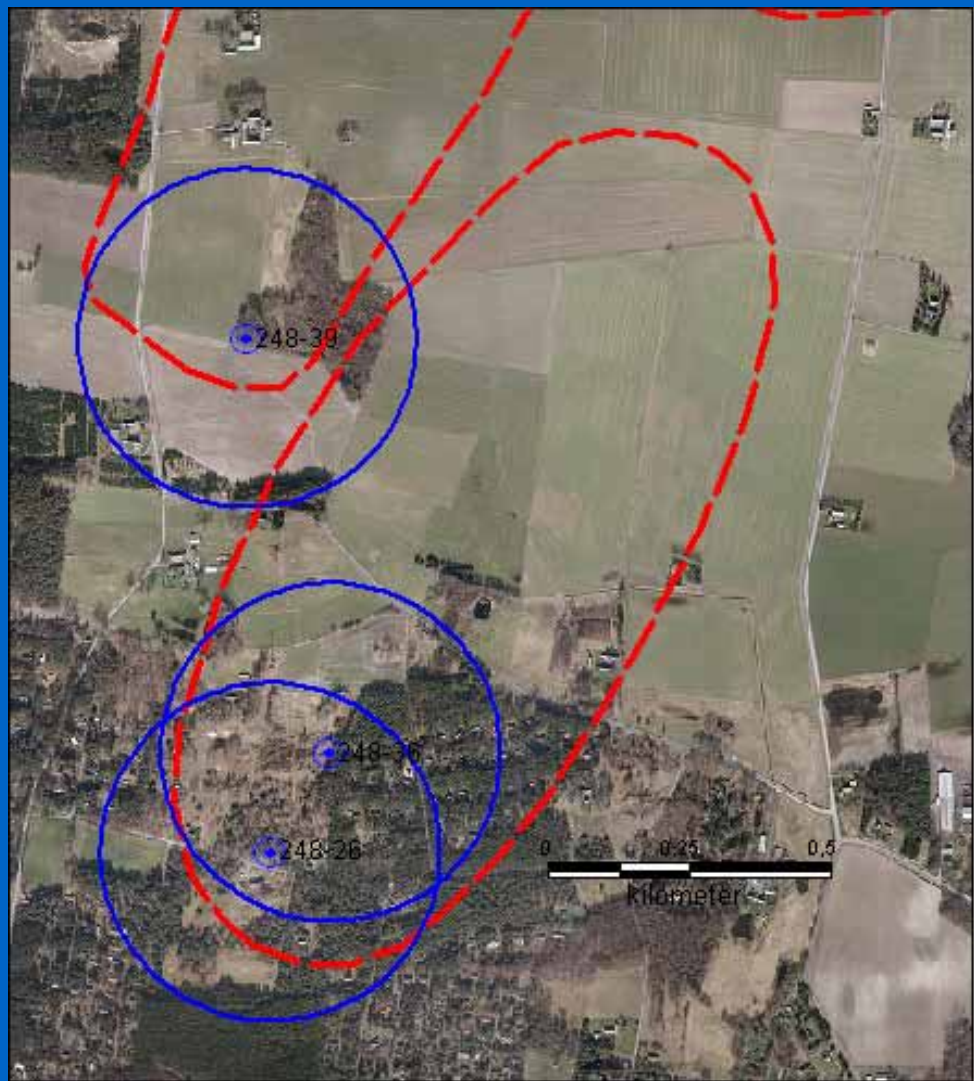
Nærområdet udgør 95 ha, hvoraf den sydlige del er sommerhusområde og naturområde og den nordlige del er landbrugsområde. Der er ingen aktive gårdanlæg i nærområdet, men tæt på området ligger én mindre bedrift (Pilegård). Kloakledning til renseanlæg forløber gennem området.

Boringerne er forholdsvis dårligt beskyttet for overfladisk påvirkning, da der er mindre end 5 m lerlagsdække over de Grønne Skifre. Boringerne står frit i skiferen og indstrømningen til borerne er ujævnt fordelt, men sker fortrinsvis i stor dybde (40-68 m). Blandingsvandet er tidsbestemt til at være fra midten af 1940'erne.

I begge borer er der et forhøjet bor-indhold betinget af de naturlige geologiske forhold; vandværket skal have opmærksomheden rettet på disse forhold; det kan blive nødvendigt med opblanding med andet grundvand eller etablering af nye borer.

Arealanvendelse i nærområde til kildeplads 2, Ved vandværket

Luftfoto med nærrområde for kildeplads 2, Ved vandværket, indvindingsboringerne og 300 m-zonen omkring boringerne (indsats 8 og 9)

Kildeplads 3, Mosen

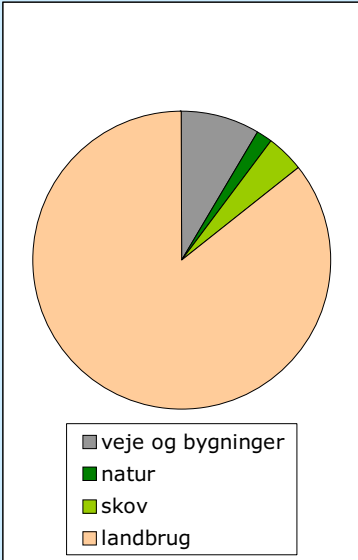
Her er een boringer, 248.39 fra 1974. Den yder 5-8.000 m³ årligt fra forskellige skiferlag. Boringen er 108 m dyb og forerør er ført 18 m under terræn.

Nærområdet udgør 90 ha, størstedelen er landbrugsområde, og en mindre del natur- og skovområde.

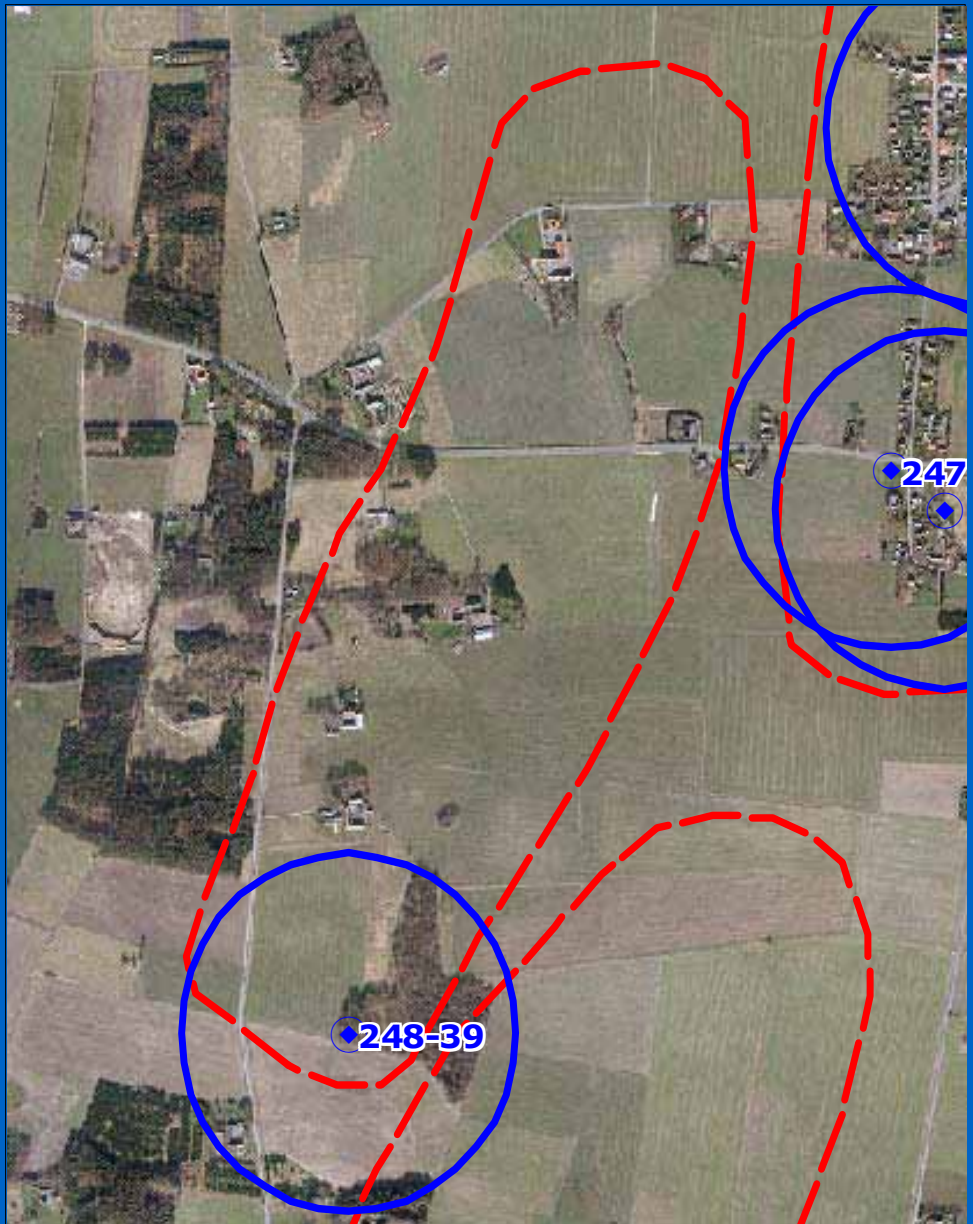
Der er 2 aktive gårdanlæg (Grubbegård og St. Hullegård) i nærområdet. Desuden ligger Sydbornholms Privatskole i den nordligste del af området. Lige vest for nærområdet sker der indvinding af grus i flere grusgrave, og en del af nærområdet er udlagt i Regionkommuneplanen som råstofindvindingsområde (grus). Kloakledning til renseanlæg forløber gennem området.

Der er målt nitratindhold i boring 248.39, men det vurderes alligevel, at grundvandet til borerne ikke er sårbart over for nitrat, som følge af reduktionskapacitet i jordlagene og stor indstrømningsdybde til borerne. Sårbarhed over for sulfat vurderes kun til stede, hvis grundvandsspejlet afsænkes yderligere.

Grundvandsforholdene og sårbarhed svarer meget til kildeplads 2. Grundvandet vurderes således ikke sårbart over for nitrat og for sulfat. Der er også her et forhøjet borindhold betinget af de naturlige geologiske forhold.

Arealanvendelse i nærområde til kildeplads 3, Mosen

Luftfoto med nærområde for kildeplads 3, Mosen med indvindingsboringen og 300 m-zonen omkring boringen (indsats 8 og 9).

3. Planens indhold

Planen indeholder i alt 9 indsatser.

Indsats 1-2 om landbrugsdrift

Indsats 1 stiller ikke nye krav til bedrifterne, men sætter fokus på overholdelse af de eksisterende regler.

Spild eller udledning af pesticider, kemikalier eller brændstof i forbindelse med håndtering kan udgøre et alvorligt problem, fordi der er tale om koncentreret spild på et lille areal (punktkilde-forurening).

Derfor er det vigtigt at der på de gårdanlæg i nærområderne, hvor der håndteres sådanne stoffer er vaske- og fyldeplads.

Man skal også have opmærksomhed rettet mod olie- og dieseltanke. Disse kan tæres op indefra og medføre forurening, som kan blive meget kostbart for ejeren. Tankgrav og overdækning anbefales kraftigt, ligesom god erhvervsforsikring.

Teknik & Miljø's landbrugstilsyn bliver i nærområderne udvidet, dels ved øget hyppighed af tilsyn med husdyrbrug, dels ved også at omfatte større planteavl uden dyr, med fokus på de her omtalte emner.

Indsats 2 handler om anvendelse af kommunalt spildevandsslam. Slam har høj gødningsværdi og afsættes derfor til landbrug, når det overholder de statslige grænseværdier for miljøfremmede stoffer.

Men ud fra et forsigtighedsprincip har kommunalbestyrelsen i Regionkommuneplan 2005 fastlagt, at der ikke vil blive indgået nye kontrakter om udbringning af kommunalt spildevandsslam på arealer i nærområder. Det gælder alle nærområder på Bornholm og er blevet effektivt fra 2008 som resultat af nyt udbud i 2007 om afsætning af slammet.

1 Skærpet landbrugstilsyn med håndtering og opbevaring af pesticider, gødning, brændstof mm.

Regionskommunens lovpligtige miljøtilsyn med husdyrbrug skal i nærområderne lægge særlig vægt på korrekt og hensigtsmæssig opbevaring og håndtering af kemikalier og brændstoffer. Tilsynet udvides i nærområderne til også omfatte større planteavl uden husdyr.

Ejendomme inden for nærområderne hvor der håndteres pesticider mm, skal have en korrekt indrettet plads til vask og fyldning af sprøjte. Man kan dog vaske sprøjte eller foretage påfyldning ude i marken, hvis man har det rette udstyr. Ellers må man indgå aftale om brug af vaske- og fyldepladser uden for nærområdet. Kravet skal være opfyldt inden udgangen af 2009. Teknik & Miljø skal kontrollere opfyldelsen som led i tilsynet med landbrug.

2 Ikke udspredning af kommunalt spildevandsslam

For at mindske risiko for forurening af grundvandet med miljøfremmede stoffer må der ikke udbringes spildevandsslam fra de kommunale rensningsanlæg på landbrugsarealer i nærområderne.

Indsats 3-4 om Pedersker by og del af sommerhusområdet i Sømarken

Indsats 3 skal skærpe opmærksomheden både hos beboere og småvirksomheder omkring trusler for grundvandet; altså at man er særlig varsom med brug af og spild af kemikalier, både i haven, på gårdsplads eller i indkørsel, fortov, håndværksvirksomhed osv.

Samtidig bør beboerne og virksomheder i disse områder gøres særligt opmærksom på reglerne om olietanke. Et større spild af olie kan ødelægge en kildeplads.

Pedersker hovedgade

Indsats 4. Pedersker by er kloakeret for en hel del år siden. Det kan ikke udelukkes at der er utætheder i ældre kloakledninger og det kan give risiko for nedsivning af miljøfremmede stoffer til grundvandet. Bornholm Forsyning a/s er indstillet på at vurdere risikoen for grundvandsforurening fra kloaknettet og vil i øvrigt omlægge en del afskærende ledninger som følge af nedlæggelse af rensningsanlægget i Østre Sømarken.

3 *Skånsom havedrift og check af villaolietanke*

For at mindske risikoen for forurening af kildeplads 1, Pedersker/Trekanten fra byområdet skal Teknik & Miljø i samarbejde med vandværkerne iværksætte en informationskampagne (gentaget hvert 5. år) om risikoen for drikkevandet ved spild eller overforbrug af kemikalier og med gode råd om skånsom havedrift. Desuden gøres opmærksom på de nye regler om villaolietanke.

Teknik & Miljø laver første informationskampagne i 2009.

En tilsvarende kampagne gennemføres i det sommerhusområde, der ligger i nærområdet til kildeplads 2, Ved vandværket.

4 *Check af kloaknettet i Pedersker og afskærende kloakledninger*

Bornholms Forsyning A/S, der driver kloaknettet på Bornholm, skal senest i 2009 få foretaget en vurdering af risikoen for forurening af grundvandet fra kloaknettet i Pedersker og afskærende ledninger i de omhandlede nærområder.

Pedersker Vandværk

Sømarken Vandværk

Indsats 5-7 om vandværksdrift

Indsats 5 handler om overvågning. Det er vigtigt at følge udviklingen i grundvandskvaliteten på den enkelte kildeplads og i nærområdet; det vil her bl.a. være fornuftigt at undersøge for stoffer der kan være et problem eller specielt fænomen i områderne, f.eks. bor, nitrat, sulfat og BAM.

På grund af registreret jordforurening på en ejendom i Pedersker by bør der i Pederskerboringen måles for triklor-forbindelser.

Desuden bør der i undersøgelsesboringen ved Trekanten undersøges for dels organiske forbindelser NVOC, dels AMPA (fra Round-up).

Indsats 6 skal sikre, at vandindvindingen ikke forringer grundvandskvaliteten. Erfaringerne viser, at selve vandindvindingen kan true grundvandskvaliteten, hvis den ikke tilrettelægges nøje.

Vandindvinding medfører grundvandssænkning. Afhængig af hvor meget der pumpes hvor hurtigt og fra hvilke typer grundvandsmagasin, kan der ske ændring i grundvandskemien fordi luftens ilt får adgang til jordlag som altid før har været vandfyldt. Derfor er det vigtigt at tilrettelægge indvindingen fra den enkelte boring, så grundvandssænkningen ikke bliver for stor.

Det der har betydning, er dels hvordan boringens pumpe er dimensioneret, dvs. hvor meget der kan pumpes op pr. time, dels hvor ofte der pumpes, og endelig hvor meget der pumpes samlet set fra boringen.

Regionskommunen fastsætter inden udgangen af 2008 - i et tillæg til indvindingstilladelsen for Sømarken Vandværk - et loft over den årlige indvinding fra hver enkelt kildeplads. Tilsvarende for Pedersker, hvis der etableres en ny boring og den nuværende boring opretholdes.

5 *Overvågningsprogram for grundvandskvalitet*

De to vandværker skal i samarbejde med Regionskommunen udarbejde et udvidet overvågningsprogram som kan følge udviklingen i grundvandskvaliteten ved samtlige nærområder. Programmet vil indeholde undersøgelser i såvel indvindingsboringer som særlige overvågningsboringer.

Programmet udarbejdes i 2008 og træder i funktion fra 2009.

6 *Sikring af forsvarlig vandindvinding fra kildepladserne*

Sømarken vandværk skal sikre at indvindingen fra de enkelte boringer fortsat er afpasset i forhold til boringernes bæreevne.

Begge vandværker skal tilrettelægge oppumpningsmønstret i boringerne, så der kun er få stop/start af pumpen i boringen.

Begge vandværker skal fortsætte med regelmæssige pejlinger af grundvandsstanden i sine boringer.

Privat boring

Indsats 7 skal sikre at vandværksboringerne ikke forurenes med overfladevand eller ved indsivning fra overfladenært grundvand. Sømarken Vandværk har i 2007 ombygget sine boringer til overjordiske stationer, så nedsivning skulle være helt udelukket. I Pederskers boring bør forerøret forlænges til en større dybde (f.eks. 15 m) for at undgå indsivning fra de terrænnære jordlag.

Ingen af vandværkerne har ubenyttede vandværksboringer stående.

Indsats 8-9 om private brønde og boringer og nedsivningsanlæg

Indsats 8 handler om private brønde og boringer, som nogle steder kan fungere som åbne "sår" ned til det dybereliggende grundvand.

Der er ingen aktive private brønde og boringer i nærområderne. Men der er sikkert nogle ubenyttede brønde og boringer. Hvis de skal sløjfes, skal det ske på den rigtige måde, så overfladevand ikke kan trænge igennem. Det kræver autorisation som brøndborer at sløjfe en brønd eller boring.

Denne indsats kan være voldsom for Pedersker Vandværk, fordi der er så mange ejendomme inden for 300 m zonen; derfor vil kommunen, når vandværket har registreret brønde og boringer her, vurdere om sløjfning kan minimeres eller helt undgås, hvis vandværket etablerer den forerørs-forlængelse, som er anbefalet under indsats 7.

Indsats 9 er fastlagt i Regionkommuneplan 2005 for at skal mindske risikoen for miljøfremmede stoffer i grundvandet. I den del af et nærområde, der ligger mere end 300 m fra vandværksboringer vil der kun blive givet tilladelse til nye nedsivningsanlæg, hvis en konkret vurdering af den enkelte ansøgning i forhold til grundvandsinteresserne; det gælder både anlæg for husspildevand og evt større anlæg.

7 Kvalitetssikring af indvindingsboringer

For at undgå at vandværksboringerne evt. skulle kunne forurennes med overfladevand eller ved indsvivning fra overfladenært grundvand skal vandværket sikre at forerør og topudformning er tætte.

Disse foranstaltninger gennemføres over en periode til og med 2010.

8 Styr på ubenyttede private brønde og boringer

Vandværket skal inden medio 2009 undersøge, om der i nærområderne findes ubenyttede brønde og boringer indenfor 300 m fra vandværksboringerne. Herefter skal regionskommunen i samarbejde med vandværket tage stilling til om disse evt. skal sløjfes. Sløjfningen bekostes af vandværket.

For resten af nærområdet skal vandværket inden 2011 gennemføre en kortlægning af ubenyttede brønde og boringer og regionskommunen skal i samarbejde med vandværket vurdere, hvorvidt der er behov for at kræve sløjfning. Sløjfningen bekostes af ejeren.

9 Begrænsning vedr. nye nedsivningsanlæg

I nærområderne giver regionskommunen ikke tilladelse til nedsivningsanlæg mindre end 300 m fra vandværksboringer. Uden for 300 m-zonen gives kun tilladelse, hvis en nærmere vurdering i forhold til grundvandsinteresserne giver grundlag herfor.

4. Afslutning

Jordforureningsloven

Der er indenfor nærområderne registreret 2 grunde kortlagt efter jordforureningsloven, men med så beskeden forurening, at der ikke er grundlag for at fjerne jorden eller foretage andre foranstaltninger af hensyn til grundvandet, bortset fra måling for triklor-forbindelser i boringen i Pedersker by (se indsats 5).

Indsatsplanens retsvirkninger er fastlagt i vandforsyningslovens § 13 a-d.

Klage

Kommunalbestyrelsens vedtagelse af en indsatsplan kan ifølge vandforsyningslovens § 76, stk. 1, nr. 1 ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Planens gennemførelse

For at gennemføre indsatserne i denne plan kan Regionskommunen bl.a. anvende de regler, der er nævnt nedenfor.

Påbud om ændring af vaske- og fyldepladser i landbruget

Regionskommunen kan give påbud over for aktiviteter, som skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening (miljøbeskyttelseslovens § 42, og lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug).

Påbud om sløjfning af ubenyttede brønde og borer

Regionskommunen kan give påbud til den enkelte grundejer om tiltag der beskytter drikkevandet mod forurening eller påbud om sløjfning af overflødige brønde eller borer (vandforsyningslovens § 36 mm).

Pålæg om rådighedsindskrænkninger m.m.

Hvis der for at sikre nuværende eller fremtidige drikkevandsinteresser mod forurening ikke kan opnås frivillig aftale med ejeren af en ejendom i nærområdet, kan regionskommunen pålægge de nødvendige rådighedsindskrænkninger eller andre foranstaltninger mod fuld erstatning (miljøbeskyttelseslovens § 26a).

Fra 2. arbejdsgruppemøde den 13.3.2008 på Sydbornholms Privatskole

Referenceliste

Niras A/S (maj 2007): Vandværker på Sydbornholm. Detailkortlægning af grundvandets sårbarhed. Rapportdel og bilagsdel.

Miljøministeriet: Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse, nr. 1757 af 22. december 2006

Miljøministeriet: Bekendtgørelse om indsatsplaner, nr. 1430 af 13. december 2006

Miljøministeriet: Bekendtgørelse om lov om vandforsyning m.v., nr. 71 af 17. januar 2007

Miljøministeriet: Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug mm, nr. 1572 af 20. december 2006

Bornholms Regionskommune (juni 2006): Regionkommuneplan 2005

